

rAntGroen

PB-PP
BELGIE(N) - BELGIQUE
EDEGEM 1
8/5124

Opendeur 27 augustus, jij komt toch ook?

natuurpunt
Zuidrand Antwerpen

www.zuidrand.be

AFZENDER en VU:
Erlend Hansen
Verbindingsstraat 42
2650 Edegem
Afgiftekantoor Edegem 1

Natuur in verborgen hoekjes binnen onze regio... we wachten op een doorbraak om de verdere achteruitgang in te perken

Fort 7, het Uilenbos, Groen Neerland, allemaal ankerpunten voor belangrijke natuurwaarden in onze regio... Maar er is meer, veel meer, zij het sterk versnipperd en soms ook sterk bedreigd. Wist je bijvoorbeeld dat er in juni bijna 20 bijenorchissen op de Prins Boudewijnlaan stonden (zie foto) en er honderden bosorchissen en tientallen bijenorchissen aan de Vuile Plas op de grens met Kontich en Edegem bloeiden. Ja, je leest het goed. Maar niet alleen bijzondere planten ook broedvogels verrassen soms, denk maar aan de Zwartkopmeeuw en Scholekster te Hove. Deze natuurpareltjes zijn zondermeer in opgang, wat ons alleen maar blij kan stemmen.

Maar bedreigingen zijn er evenzeer en er zijn er spijtig genoeg veel... heel veel. Zo moesten de belangrijkste boerenzwaluwpopulaties te Hove en te Edegem eraan geloven doordat oude stallingen verdwenen, en nam het aantal Kievitten sterk af door de intense landbouwpraktijken. Objectief, het valt op dat planten en vogels vooral in landbouwzones er zo sterk op achteruitgaan. Geen goed teken en meer dan waarschijnlijk het gevolg van de "hygiënisering" en "intensivering" van de "moderne" landbouw.

De kleine landschapselementen verdwenen, de koeien blijven op stal en grazen zelden nog buiten, de monoculturen... en dan is er nog de overmatige stikstoflast en bemesting. Zo worden we te Hove in het kader van de stikstofproblematiek geconfronteerd met "een rood" en "een oranje" landbouwbedrijf... en dat hebben we geweten. De bramen rukken op in het Uilenbos dat het een lieve lust is, ten koste van de Adelaarsvaren, waardoor de reeën minder en minder werpplaatsen vinden in de varens. En het gaat snel, heel snel, veel te snel. Nochtans is er hier geen industriële stikstofdruk, noch vanwege het verkeer. De schuldige van deze aanval op de biodiversiteit is dus duidelijk. We mogen wel niet alle landbouwers op één hoop gooien. Er zijn er die de afstandsregel goed respecteren en rond hun veld een bloemenweelde zaaien of die wel kleine landschapselementen zoals boomgaarden en knotwilgrijen terug herstellen. Maar ze zijn zeldzaam en op één hand, neen enkele vingers, te tellen. Wanneer je dit leest is de Europese biodiversiteitsstrategie waarschijnlijk reeds gepubliceerd. Hierin staat een lange lijst van aanbevelingen om het biodiversiteitsverlies zo spoedig mogelijk te stoppen en om te zetten in structureel herstel, vooral in landbouwgebied. We mogen ons in de nabije toekomst dus nog verwachten aan een véél scherper stikstof- en meststoffenbeleid, afbouw van de (te grote en gesubsidieerde) veestapel. De maatregelen zullen op het eerste zicht draconisch lijken maar leek dit ook niet zo recentelijk bij de klimaatdoelstellingen, of de zure regen bestrijding enkele decenia geleden. De wetenschap heeft aangetoond dat snelle en drastische actie nodig was ... De biodiversiteitsstrategie van de Europese Unie (als onderdeel van de Green Deal) zal door Vlaanderen ook snel in de praktijk moeten worden omgezet. Hierdoor heb ik er toch nog hoop op dat onze (klein)kinderen nog reeën en hazen, Kievitten en leeuwerikken, en vele plantensoorten zullen kunnen bewonderen. Want zonder deze politieke druk vanuit "Brussel" staat de biodiversiteit er slecht voor.

Bestuursleden en coördinatoren

Hugo Waeterschoot, voorzitter en coörd. Beleidswerkgroep
03/455 22 12 - 0477/33 23 30
hugo.waeterschoot@scarlet.be
Erlend Hansen, secretaris
0472/78 20 58- erlend.hansen@skynet.be
Sofie Calcoen, penningmeester
sofie.calcoen1@gmail.com
Maurice De Neve, beheer Fort 7
maurice.deneve1@gmail.com
Rudi Leemans, beheer Groen Neerland
03/828 43 16-rudolf.leemans@telenet.be
Niels Schild, coördinator communicatie
natuurpunt.zuidrand@gmail.com
Lucy de Nave, bestuurslid
03/237 99 52-Lucy.denave@gmail.com
Nicole Boussemaere, bestuurslid
013/30 85 47
nicole.boussemaere@gmail.com
Maggy Troffaes, bestuurslid
03/827 83 60-maggy.troffaes@skynet.be
Floriss Van Volsem, bestuurslid
03/455 23 05 -mariannejmm@gmail.com
Els Wynants, bestuurslid
0497/42 74 29-wynantsels@gmail.com
Stany Marichal, bestuurslid
0478/56 45 84
stanislas.marichal@telenet.be
David Wouters, bestuurslid
0476/414174
monument.Fort 7@zuidrand.be

Contactinformatie

Fort 7:
Natuur: contact.Fort 7@zuidrand.be
Monument: David Wouters
0476/414174 - monument.Fort 7@zuidrand.be

Groen Neerland: Groen.Neerland@zuidrand.be
Rudi Leemans - 03/828 43 16

Uilenbos: Uilenbos@zuidrand.be

Edegemse beekvallei:
Edegemse.beekvallei@zuidrand.be

ARDEA: ardea@hobokensepolder.be

Redactie rAntGroen

rAntGroenverantwoordelijke:
Guido Van Boeckel
03/455 01 27-redactie@zuidrand.be

Verdeling: Sofie Calcoen
contactgegevens: zie bestuursleden

Verslagen te zenden naar:
Tuur Wuyls
03/449 99 11-arthurwuyls@telenet.be

Zuidrand.waarnemingen.be:
Veerle De Saedeleer,
vee_saddler@yahoo.co.uk

"Making nature healthy again is key to our physical and mental wellbeing and is an ally in the fight against climate change and disease outbreaks. It is at the heart of our growth strategy, the European Green Deal, and is part of a European recovery that gives more back to the planet than it takes away."

Ursula von der Leyen, President of the European Commission

Hugo Waeterschoot

Lidmaatschap Natuurpunt: 30 euro per jaar te storten op rekening van Natuurpunt vzw (BE17 2300 0442 3321 BIC:GEBABEBB) met vermelding: lidmaatschap, Afd. Zuidrand Antwerpen, naam en adres. Als lid van Natuurpunt Zuidrand Antwerpen ontvangt u het algemeen verenigingsmagazine Natuur.blad en ons afdelings tijdschrift rAntGroen.

Adreswijziging: elke adreswijziging moet rechtstreeks gemeld worden aan Natuurpunt vzw, Coxiestraat 11 - 2800 Mechelen (<https://www.natuurpunt.be/pagina/adreswijziging-doorgeven>)

Abonnement op rAntGroen: voor leden van andere afdelingen door storting van 10 euro op onze rekening BE02 9799 7675 4740 BIC: ARSPBE22 met vermelding van: uw lidnummer, naam en adres.

Indien u rAntGroen enkel elektronisch wenst te ontvangen kan u dit melden bij Sofie - sofie.calcoen1@gmail.com

Omslagfoto: Fort 7

Foto's p.2

boven: Middelste bonte specht

foto: Eddie Schild

onder: Slechtvalken - foto: Maarten Mortier

editoriaal

Alle betalingen voor onze afdeling dienen te gebeuren op volgende rekening:
BE02 9799 7675 4740 BIC: ARSPBE22 van Natuurpunt Zuidrand Antwerpen.
Op uw betalingen steeds reden van betaling, uw naam en e-mail adres of telefoonnummer vermelden a.u.b.

Fiscaal aftrekbare giften (min. 40 euro) dienen rechtstreeks gestort te worden op rekening
BE56 2930 2120 7588 BIC: GEBABEBB van Natuurpunt vzw, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen
met vermelding "Afdelingsfonds 3722, Zuidrand Antwerpen".

Verzekering: ieder lid is verzekerd inzake burgerlijke aansprakelijkheid bij deelname aan de Natuurpunctactiviteiten. Niet-leden gaan mee op eigen verantwoordelijkheid.

Inschrijving voor de autobustochten: de prijs is afhankelijk van de afstand. Zie hiervoor de bepalingen bij de desbetreffende aankondiging.

De eerst ingeschrevenen hebben voorrang indien de deelnemingsprijs betaald werd. Wie na storting niet mee kan, moet zo vlug mogelijk de leiding verwittigen zodat mensen die op de wachtlijst staan, kunnen meegaan.

Indien er onvoldoende inschrijvingen zijn, gaat de tocht door met eigen wagens.

Annulatie bij autobustochten: leden die door ernstige redenen niet kunnen deelnemen en uiterlijk 2 dagen vooraf de leiding verwittigen, hebben recht op een tegoedbon voor een volgende bustocht.

Annulatie bij weekends en reizen: om tijdig vervanging te vinden vragen we u om afzegging zo spoedig mogelijk te melden. Teneinde de kosten te recupereren vragen we steeds 10 % van de totale prijs bij afzegging. Bij afzegging binnen de maand voor de reis dient er minimum 25 % van de totale prijs te worden betaald of de reeds gemaakte kosten indien deze hoger liggen dan 25 %.

Zaterdag
2. 7 - 18.45u.

Gierzwaluwen te Essen

Afspraak:
Boomsesteenweg 333/335

Einde: omstreeks 22u.

Inschrijven verplicht

Vandaag doen we een avondexcursie en bekijken we de verschillende nestkasten voor Gierzwaluwen. Een gekend en zeer ervaren medewerker van "Gierzwaluw Swift Apus Essen" (zie facebook), Wim De Bock, zal ons in zijn thuisstad Essen rondleiden en ons verschillende locaties en nestkasten laten zien. Na deze wandeling (circa 1 u.) in Essen nemen we plaats aan een aantal nestkasten waar de vogels naar hun jongen terug komen na een dagje insecten vangen. Daar zal Wim uitleg geven over de Gierzwaluw en wat deze moet doen om zijn jongen eten te kunnen geven. We spreken af onder de brug van de Boomsesteenweg 335 ter hoogte van 't Spant om dan met kostendelend vervoer (0.07euro/km) naar Essen te rijden. Of om 19.30 u. te Essen op de parking aan de kerk van O.L.Vrouw Geboorte Essen-Centrum (Nieuwstraat te Essen).

Inschrijven: via ardea@hobokensepolder.be met vermelding van Gierzwaluwen Essen, uw naam, aantal personen, gsmnummer en emailadres en of u rechtstreeks rijdt.

Afspraak: 18.45 u. aan 't Spant in Wilrijk (2610) aan de Boomsesteenweg 335.

Meebrengen: verrekijker, fototoestel, telescoop (indien de gelukkige bezitter), warme kledij voor als de zon onder gaat.

Gids: Wim de Bock

Leiding: Eddie Schild - ardea@hobokensepolder.be

Honden zijn niet toegelaten op onze excursies

Zondag
3. 7 - 13.30u.

Bonte Hannek,
natuurwandeling in Schoten

Afspraak: Bist, Wilrijk

Einde: 17u. ter plaatse

Inschrijven verplicht

Bonte Hannek, nog nooit van gehoord? Dat is normaal want de naam is nieuw en het gebied ligt al decenia lang afgeschermd van de buitenwereld. Nu is het eigendom van de gemeente Schoten en Natuurpunt heeft er een dikke vinger in de pap. Onze compagnon van bij Colybia, Fonne Bruggemans, heeft de sleutel en zal ons begeleiden. We kijken naar vogels, planten en nog veel meer in dit parkachtig landschap. We eindigen met een lus door het Peerdsbos (Brasschaat) dat aansluit aan de Bonte Hannek.

Afspraak: voorverzamen om 13.30 u. op de parking van de Bist in Wilrijk. Samenkomst aan Sport Vlaanderen (ex-BLOSO) ten einde van de Listsevoetweg. Dat is de eerste eikendreef rechts van de Bredabaan als je van de Kleine Bareel komt en naar Brasschaat rijdt.

Zie link <https://goo.gl/maps/kxbeqoh7zmKpX51M8>

Einde rond 17 u. ter plaatse.

Mee te brengen: loep, verrekijker, fototoestel, wandelschoenen.

Gids: Fonne Bruggemans en Walter Van Spaendonk

Leiding: Walter Van Spaendonk, gsm 0479/98 57 77 - walter.van.spaendonk@skynet.be

Zondag
10. 7 - 14u.

Fort 7, Wilrijk
Erfgoedwandeling

Afspraak: Legerstraat 40

Einde: 16.30u.

Inschrijven verplicht

Fort 7 is het meest volledig bewaarde van de nog resterende forten van de 19de-eeuwse verdedigingsgordel van Antwerpen. Het is zowel beschermd bouwkundig erfgoed als een natuurreserveaat van meer dan 30 hectare in beheer van Natuurpunt. De combinatie van imposante bouwwerken, 160 jaar fascinerende geschiedenis, en prachtige natuur maken van elk bezoek aan het fort een bijzondere ervaring.

In de zomer bezoeken we tijdens de erfgoedwandelingen plaatsen die in de winter voorbehouden zijn aan vleermuizen in winterslaap. Zo komen we in een van de indrukwekkende caponnières, gebouwen in de fortgracht met overdekte geschutopstellingen om de vijand te beletten de gracht over te steken en het fort in te nemen. Verder zijn er een kruithamer met dubbele vloer en lichtnis, en een prachtig bewaarde gemetselde doorgang tussen de droge en de natte gracht. Vaste items op de wandelingen zijn de binnenplaats en de eerste verdieping van het imposante reduit, dat in 1968 het decor was voor de derde jaargang van de iconische jeugdreeks Kapitein Zeppos.

Deelname: om in te schrijven, of met elke vraag om info over het bezoek, ga naar fort7.anhaga.be/wandeling of stuur een e-mail naar monument.fort7@zuidrand.be met vermelding van aantal bezoekers en een mobiel nummer. We laten u dan snel weten of er plaats is, en anders welke alternatieven er zijn.

Afspraak: om 14 u. aan de ingang van Fort 7. Einde omstreeks 16.30 u. Huisdieren zijn niet toegelaten.

Mee te nemen: stevig schoeisel, aangepaste kledij en een zaklamp.

Gidsen: historische gidsenploeg

Leiding: David Wouters - 0476/41 41 74

Iedereen is welkom op alle wandelingen. Honden zijn niet toegestaan op onze activiteiten.
De gids/leiding treedt op als educatieve begeleider van Natuur- en Milieueducatie Natuurpunt.
Kostendelend vervoer aan 7 eurocent/km wordt op de afspraakplaats georganiseerd. ARDEA activiteiten aan 10 eurocent/km

Zondag
17. 7 - 14u.

Fort 7, Wilrijk
Zomerwandeling 2

Afspraak: Legerstraat 40

Einde: 16.30u.

Vandaag staat de tweede zomerwandeling op ons fort op het menu. Kon je er de eerste keer niet bij zijn? Geen paniek, ook vandaag zullen we mooie waarnemingen kunnen doen van vogels, insecten en planten. In de zomermaanden is onze "tuin" namelijk het allermooist.

Na de wandeling kan je, bij optimale weersomstandigheden, nog even bijpraten en genieten van een drankje op het terras van ons stamlokaal "de IJsvogel".

Afspraak: 14.00 uur, aan de ingang van Fort 7 Legerstraat 40 (schuin tegenover nr. 75) te 2610 Wilrijk Antwerpen. Let op het spandoek van Natuurpunt aan de ingang. Einde van de wandeling voorzien rond 16.30 u.

Kledij: stevig schoeisel of bij regenweer laarzen, eventueel regenkledij

Mee te brengen: je verrekijker, foto toestel en loepje.

Leiding: Inge Lathouwers 0475/85 51 90

Nicole Boussemaere - 0494/71 59 32

Donderdag
21. 7 - 8.30u.

Rondje (Pontje)

Afspraak: Bist, Wilrijk

Einde: 17.30u. ter plaatse

Inschrijven verplicht

Goede gewoonten en tradities moet je in stand houden, dus ook Rondje Pontje.

Hetzelfde recept, dezelfde mix, maar een andere bereiding en of in een andere setting. Zo blijft het vertrouwd, en toch een beetje spannend. Vorig jaar een Rondje Vlaanderen, dit jaar ook, maar ergens anders. We hebben al een route in gedachten, maar de bijzonderheden houden we voor na de voorbereiding. Het wordt een tochtje van goed 40 kilometer aan een ontspannen tempo, zodat iedereen mee kan, man of vrouw, jong of oud, geëlectriceerd of niet.

Kosten: voorbereidingskosten (€ 1 p.p.) en mogelijke vaarkosten zijn ter plaatse te betalen.

Afspraak: om 8.30 u aan De Bist te Wilrijk of 09.30 u aan de plaats van vertrek (wordt later nog meegeedeeld, evenals nadere praktische bijzonderheden). Einduur ter plaatse rond 17.30u.

Meebrengen: picknick, drank, kijker, foto toestel, regenkledij en uiteraard je fiets die rijklaar is. Indien nodig, zorgen we voor extra fietsvervoer (+ € 2 extra per fiets).

Inschrijven ten laatste op 12/07 bij André De Mul, telefoon (sms) 0478/57 48 92 of

e-mail andredemul.ilsemilloen@gmail.com met vermelding: fietsvervoer met eigen wagen: ja/nee, mogelijke plaats(en) in je auto voor medefietsers/fietsen en je telefoonnummer.

Zaterdag
23. 7 - 14u.

Fort 7, Wilrijk
Erfgoedwandeling

Afspraak: Legerstraat 40

Einde: 16.30u.

Inschrijven verplicht

Zie aankondiging 10 juli.

Afspraak: om 14 u. aan de ingang van Fort 7. Einde omstreeks 16.30 u. Huisdieren zijn niet toegelaten.

Mee te nemen: stevig schoeisel, aangepaste kledij en een zaklamp.

Gidsen: historische gidsenploeg

Leiding: David Wouters - 0476/41 41 74

Zondag
24. 7 - 14u.

Bezoek VOC Malderen

Afspraak:
Zwaluwstraat 42 - 44, Malderen

Einde: 16u.

Vandaag gaan we eens een kijkje nemen in een ziekenhuis voor wilde dieren. Inderdaad: het VOC (voluit: Vlaams Opvang Centrum voor vogels en wilde dieren) van Malderen kan je gerust een ziekenhuis noemen. In de 'intensive care' worden zieke egeltjes, gewonde duiven, aangereden vossen, en dergelijke meer, opgevangen en verzorgd. Wil je weten wat ze precies hebben meegemaakt, hoe ze worden verzorgd, en hoe het verder afloopt met deze prachtige dieren? Dan kan je vandaag een rondgang krijgen door het domein. Na afloop is het mogelijk iets fris (of iets warm?) te verbruiken in het kantineke.

Meebrengen: Niets bijzonders vereist, tenzij paraplu of regenkledij indien nodig.

Afspraak: Zwaluwstraat 42, Malderen (Londerzeel)

Leiding/gids: Chris De Ranter - 0498/30 05 24 - chris.deranter@gmail.com

Zaterdag
6. 8 - 9.30u.

Opfrissen lokaal 'de IJsvogel'

Afspraak: Legerstraat 40

Einde: 16.30u.

Ons afdelingslokaal de IJsvogel op Fort 7 is na vele decennia gebruik aan een flinke heropfrissing toe. De afgelopen 2 jaar hebben we het leslokaal, de gang en de toiletten al onder handen genomen. Dit jaar is de buitenmuur (dringend) aan de beurt. Er moeten delen van de buitenmuur hersteld worden en vooral ... veel geschilderd worden. Hierbij dus een oproep naar vrijwilligers om mee te komen plamuren, verven, schoonmaken, ... voor elk wat wils, naar eigen kunnen.

We beginnen om 9.30 u. tot in de late namiddag (16.30 u.) maar je kan op elk moment aansluiten.

Misschien werken we zondagmorgen (dag van de pinteling) verder. Kom gerust af in de voor en/of namiddag. Breng wel gepaste werkkledij mee.

Als je op voorhand laat weten wanneer je komt meehelpen zorgen we voor een gezonde middagpicknick.

Leiding: Hugo Waeterschoot - hugo.waeterschoot@scarlet.be

Zondag
7. 8 - 14u.

Fort 7, Wilrijk
Erfgoedwandeling

Afspraak: Legerstraat 40

Einde: 16.30u.

Inschrijven verplicht

Zie aankondiging 10 juli.

Afspraak: om 14 u. aan de ingang van Fort 7. Einde omstreeks 16.30 u. Huisdieren zijn niet toegelaten.

Mee te nemen: stevig schoeisel, aangepaste kledij en een zaklamp.

Gidsen: historische gidsenploeg

Leiding: David Wouters - 0476/41 41 74

Zondag
7. 8 - 14u.

Natuurwandeling & Pinteling

Afspraak: Legerstraat 40

Einde: ? u.

Het is weer zover, begin augustus houden we onze zomerwandeling + pinteling op Fort 7.

Tijdens een ontspannende wandeling kunnen we nog genieten van bloemetjes en bijtjes maar ook van vlinders en libellen.

We verwachten U dus voor deze zomeractiviteit !

Na de wandeling gaan we nog niet naar huis maar zoeken een plaatsje op ons gelegenheidsterras om te genieten van een pittige Gageleer, een fruitdrankje, koffie of thee.

Einde van de pinteling hangt af van het weer maar vooral van de stemming onder de bezoekers !

Leiding: Lucy de Nave - 03/237 99 52 - 0485/71 73 48 (GSM enkel op de dag zelf bereikbaar)

Zondag
14. 8 - 12.50u.

De Zegge

Afspraak: Bist, Wilrijk

Einde: 16.30u. ter plaatse

Inschrijven verplicht

Een bezoek aan De Zegge is altijd populair. Vandaag doen we dat weer. Omdat dit gebied behoort tot een van de weinige natuurgebieden in Vlaanderen die niet vrij toegankelijk zijn, geeft hier wandelen een gevoel van complete rust en verbondenheid met de natuur.

Het is eigendom van de Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde van Antwerpen en is ongeveer 55 ha groot. Langveenplassen, originele elzenbroeken en een heideterreintje brengen afwisseling in het landschap. Bij vorige bezoeken zagen we o.a. Kleine karekiet, Wespendif en Boomvalk.

Verder Grote ratelaar, Kleine zonnedaauw, Wateraardbei, Gevlekte orchis, Koningsvaren, Watervorkje, Pijptorkruid en nog veel meer.

Inschrijven voor deze tocht bij Lucy de Nave is noodzakelijk want het aantal deelnemers is beperkt tot 25 personen.

Honden zijn vanwege de kwetsbaarheid van het gebied niet toegelaten.

Afspraak: vertrek met eigen wagens aan de Bist te Wilrijk om 12.50 u. Voor wie rechtstreeks naar het gebied gaat om 13.50 u. op de parking Mosselgoren 13 2440 Geel. Einde ter plaatse omstreeks 16.30 u.

Mee te brengen: laarzen bij regenweer, veldgidsen, verrekijker, fototoestel, loep, eventueel regenkledij. Het inkomgeld voor De Zegge bedraagt 5 Euro per persoon, ter plaatse aan de leiding te betalen.

Gids: plaatselijke gids

Leiding: Lucy de Nave - 03/237 99 52 - 0485/71 73 48 (GSM enkel op de dag zelf bereikbaar)

Zondag
14. 8 - 19.30u.

Uilenbos - avondexcursie

Afspraak: Lintsesteenweg, Hove

Einde: 21.30u.

Inschrijven verplicht

Een deel van het Uilenbos is gesloten van mei tot midden augustus om de reeën voldoende rust te geven.

Vorig jaar hebben we voor de eerste keer een avondexcursie georganiseerd en zagen we verscheidene reeën. Daar hopen we dus terug op. We vertrekken om 19.30 u. (toegang Lintsesteenweg) voor een tochtje van 2 uur in het bos. Anders dan anders gaan we proberen in alle stilte te genieten van wat er (nog) zingt, de bosgeluiden van insecten en de wind en hopen natuurlijk ook wel een ree te spotten of wie weet een vleermuis.

We vragen om even vooraf te melden dat je komt want we houden de groep beperkt tot 20 personen en rekenen er op dat je mee wil genieten van de stilte. Je mag een zaklamp meebrengen maar we gaan die zo min mogelijk (eigenlijk als het even kan helemaal niet) gebruiken.

Afspraak: om 19.30 u. aan de ingang van het Uilenbos, kant Lintsesteenweg.

Gids: gidsen van het Uilenbos - Uilenbos@zuidrand.be

Leiding: Hugo Waeterschoot

Zaterdag
20. 8 - 14u.

Fort 7, Wilrijk
Erfgoedwandeling

Afspraak: Legerstraat 40

Einde: 16.30u.

Inschrijven verplicht

Zie aankondiging 10 juli.

Afspraak: om 14 u. aan de ingang van Fort 7. Einde omstreeks 16.30 u. Huisdieren zijn niet toegelaten.

Mee te nemen: stevig schoeisel, aangepaste kledij en een zaklamp.

Gidsen: historische gidsenploeg

Leiding: David Wouters - 0476/41 41 74

Zaterdag
27. 8 - 19.30u.

Fort 7
Vleermuizenwandeling

Afspraak: Legerstraat 40

Einde: 21.45u.

Inschrijven verplicht

Dit weekend wordt er overal in Europa aandacht gevraagd voor vleermuizen, en daar doen we naar goede gewoonte graag aan mee. In deze periode trachten de meeste vleermuizen hun gewicht op peil te brengen om de winter goed door te komen. Ze gaan dus veelvuldig op jacht op zoek naar voedsel. Een uitgelezen moment dus om ze met een batdetector (een toestel dat de geluiden van vleermuizen hoorbaar maakt) te "beluisteren" en hun jachttechniek waar te nemen.

Tegen zonsondergang (vandaag verwacht tegen 20.45 u.), gaan de vleermuizen actief op zoek naar voedsel. Het is precies dan dat ze het best waarneembaar zijn en we ze bijvoorbeeld laag kunnen zien scheren over de Fortgracht op zoek naar muggen, of de boomkruinen afspeuren naar motten en andere insecten.

We starten de avond met een mooi geïllustreerde en interactieve diareeks met videofragmenten over de jachttechnieken van jagende Franjestaart en Grootoorvleermuis, hun levenswijze en een overzichtje van de meest voorkomende vleermuizen in Vlaanderen.

Nadien volgt de praktijk met een speuractie over de grachten waarbij we aan de hand van een Batdetector het ultrasone geluid van vleermuizen hoorbaar maken voor het gewone oor. We moeten hiervoor wel hopen dat de weersomstandigheden niet te slecht zijn en het niet te hard regent. Het hoeft geen toelichting dat dit een erg kindvriendelijke activiteit is.

Afspraak: wil je er bij zijn vandaag, dan verwachten we je ofwel tegen 19.30 u. aan het lokaal de IJsvogel (ingang Fort VII aan de Legerstraat 40 te Wilrijk) ofwel om 20.30 u. voor de start van de wandeling. We zijn terug een uurtje na zonsondergang tegen 21.45 u.

Graag een seintje op hugo.waeterschoot@scarlet.be wanneer je wil deelnemen. Het aantal deelnemers is immers beperkt.

Leiding: Hugo Waeterschoot

Zondag
4. 9 - 14u.

Fort 7, Wilrijk
Erfgoedwandeling

Afspraak: Legerstraat 40

Einde: 16.30u.

Inschrijven verplicht

Zie aankondiging 10 juli.

Afspraak: om 14 u. aan de ingang van Fort 7. Einde omstreeks 16.30u. Huisdieren zijn niet toegelaten.

Mee te nemen: stevig schoeisel, aangepaste kledij en een zaklamp.

Gidsen: historische gidsenploeg

Leiding: David Wouters - 0476/41 41 74

Zaterdag
10. 9 - 7.30u.

Bustocht
Hoge Venen - Malchamps

Afspraak: Bist, Wilrijk

Einde: 19u.

Inschrijven verplicht

Het hoogveengebied van Malchamps is gelegen halverwege tussen Francorchamps en Spa. Het gebied is uniek en wordt gekenmerkt door talloze Pfalsen (soort pingo's) met een prachtige hoogveenflora (en fauna). Midden deze poelen die ontstaan zijn op het einde van de laatste ijstijd hebben zich zeldzame planten ontwikkeld op de bulten van het hoogveen, zoals Veenbes, Zonnedauw, Lavendelheide. Kwetsbaar maar o... zo mooi. Maar ook de pingoranden zijn bijzonder interessant met de Beredruif, Stippelvaren en andere planten die eigenlijk nog restanten zijn van de laatste ijstijd. Ook Beenbreek, Rode bosbes... en ga zo maar door, komen in het gebied veelvuldig voor. Midden september zijn ook de hazelnoten rijp waardoor de Notenkraker zich al eens wat makkelijker (en soms erg luidruchtig) laat zien en de laatste libellen de boomvalken bekoren. Je merkt het ,een uitzonderlijk gebied dat gelukkig beschermd bleef doordat het het voedingsgebied vormt voor de bronnen van Spa Monopole. Ik verzeker je, je zal in België moeilijk een mooier stuk hoogveen van vlakbij kunnen bewonderen. Ondanks dat we in totaal een 10-tal km wandelen (op een ganse dag) is deze dagtocht niet moeilijk omdat we meer dan de helft van de dag over comfortabele knuppelpaadjes lopen, letterlijk scheerlings langs en af en toe zelfs dwars over pingo's lopen. Een ideale gezinsuitstap dus (ook voor jongeren).

Meebrengen: het is en blijft hoogveen wat betekent dat laarzen absoluut noodzakelijk zijn als het geregend zou hebben in de periode ervoor. Hopelijk valt het weer mee want we eten 's middags onze boterhammen buiten op, al kunnen we wel wat schuilen als het moet. Picknick (incl. drank), een verrekijker en eventueel veldgidsen neem je dus best ook mee.

Vervoer: aangezien het druk kan zijn gaan we met de autocar op zaterdag om lange files te vermijden waarbij we het aantal deelnemers beperken tot max 28. Vandaar dat we de prijs iets moeten optrekken naar 25 €/persoon of max 65 € / gezin. Je krijgt er dan ook een fantastische en lange dag voor in de plaats. Storten op rek. n° BE02 9799 7675 4740 van Natuurpunt Zuidrand met vermelding van je naam, aantal deelnemers en tel. We vertrekken om 07.30 u. aan de Bist te Wilrijk waar je ons rond 19 u. terug mag verwachten.

Gids: Hugo Waeterschoot - hugo.waeterschoot@scarlet.be - 03/455 22 12

Zaterdag
17. 9 - 14u.

Fort 7, Wilrijk
Erfgoedwandeling

Afspraak: Legerstraat 40

Einde: 16.30u.

Inschrijven verplicht

Zie aankondiging 10 juli.

Afspraak: om 14 u. aan de ingang van Fort 7. Einde omstreeks 16.30u. Huisdieren zijn niet toegelaten.

Mee te nemen: stevig schoeisel, aangepaste kledij en een zaklamp.

Gidsen: historische gidsenploeg

Leiding: David Wouters - 0476/41 41 74

Zondag
18. 9 - 13.30u.

Polders van Lier

Afspraak: Bist, Wilrijk

Einde: 17u. ter plaatse

Inschrijven verplicht

De Polder van Lier werd recent ingericht om de waterhuishouding van de Netevallei beter onder controle te krijgen. Het gebied staat met een sluizensysteem in verbinding met de Nete, op die manier is er een beperkte invloed van eb en vloed. Verder is het een overstromingsbekken om wateroverlast te voorkomen, maar vandaag is het belangrijk dat het ook een natuurgebied geworden is met enkele plas-sen. Wat de vogels betreft is er uitwisseling met het gekend vogelgebied Anderstad dat aan de andere kant van de Nete ligt.

We maken een mooie rustige wandeling rond de Polder, langs het Ringenhof, de Lachenenbeek en de Putten van Cuyckens met een mogelijkheid om uit te breiden tot het PIME.

Afspraak: voorverzamen om 13.30 u. op de parking van de Bist in Wilrijk. Samenkomst aan Kruisveld-weg 1 in Lier. Daarvoor nemen we de Mechelsesteenweg vanaf de Ring (Carrefour) richting Duffel. Dan de 3de straat links, Waterschansweg. Dan 1ste straat rechts, Kruisveldweg. Rechts parkeren.

Zie link <https://goo.gl/maps/zgtcw4XHze2GTT0T9>

Einde rond 17 u. ter plaatse.

Mee te brengen: loep, verrekijker, eventueel telescoop, fototoestel, wandelschoenen.

Gids: Walter Van Spaendonk - 0479/98 57 77 - walter.van.spaendonk@skynet.be

Leiding: Wim Jouret - 0496/79 31 93 - wim.jouret@scarlet.be

Zaterdag
24. 9 - 13u.

Timmerdag nestkasten

Afspraak: Fort 7
Legerstraat 40 te Wilrijk

Einde: omstreeks 16u.

Inschrijven verplicht

Vandaag schroeven we nestkasten voor Steenuil in elkaar. Hiervoor hebben we ervaren klusjesmannen/-vrouwen nodig. Denk je hieraan te voldoen, dan ben je meer dan welkom. Breng zeker je snoerloze boormachine mee. De nestkasten die klaar zijn, dienen nadien nog geschilderd te worden. Daar de Steenuil in onze regio geen geschikte broedplaatsen meer heeft, helpen we ze graag een handje, en met succes. Zo zijn heel wat van onze nestkasten bezet. We maken deze nestkasten om de oude te vervangen en om nieuwe bij te plaatsen.

Inschrijven via ardea@hobokensepolder.be met vermelding Timmerdag, uw naam, aantal personen, gsm-nummer.

Afspraak: Fort 7, Legerstraat 40 te Wilrijk

Meebrengen: snoerloze boormachine.

Leiding: Schild Eddie & Niels

Zondag
25. 9 - 14u.

Fort 7, Wilrijk
Herfstwandeling

Afspraak: Legerstraat 40

Einde: 16u.

De herfst is begonnen en dat merken we ook aan de natuur.

We gaan op zoek naar de laatste zomerbloei-ers, laten ons betoveren door de nog vliegende vlinders en libellen, speuren de bomen en het luchtruim af naar de aanwezige vogels en vinden misschien al de eerste paddenstoelen.

Na de wandeling kan je, indien de weersomstandigheden het toelaten, nog even nakaarten en een glaasje drinken op het terras van ons stamlokaal "de IJsvogel".

Afspraak: 14.00 uur, aan de ingang van Fort 7 Legerstraat 40 (schuin tegenover nr. 75) te 2610 Wilrijk Antwerpen. Let op het spandoek van Natuurpunt aan de ingang. Einde van de wandeling voorzien rond 16.00 u.

Kledij: stevig schoeisel of bij regenweer laarzen, eventueel regenkledij

Mee te brengen: je verrekijker, fototoestel en loepje.

Leiding: Lucy de Nave - 03/237 99 52 - 0485/71 73 48 (GSM enkel op de dag zelf bereikbaar)

Inge Lathouwers 0475/85 51 90

Nicole Boussemaere - 0494/71 59 32

Zondag
2.10 - 14u.

Fort 7, Wilrijk
Erfgoedwandeling

Afspraak: Legerstraat 40

Einde: 16.30u.

Inschrijven verplicht

Zie aankondiging 10 juli.

Afspraak: om 14 u. aan de ingang van Fort 7. Einde omstreeks 16.30 u. Huisdieren zijn niet toegelaten.

Mee te nemen: stevig schoeisel, aangepaste kledij en een zaklamp.

Gidsen: historische gidsenploeg

Leiding: David Wouters - 0476/41 41 74

Zaterdag
8.10 - 14u.

Natuurzoektocht Uilenbos

Afspraak: Lintsesteenweg, Hove

Einde: 17u.

Deze namiddag, bij het begin van de week van het bos, kan je van 14 u. tot 17 u. het Uilenbos op een originele manier verkennen: via een natuurspeurtocht !

Voortbouwend op het succes van vorig jaar zorgen we voor een fijne namiddag voor jong en oud. Aan de hand van een originele zoektocht verken je de natuurwaarden van het bos op een spontane manier.

Kom de folder ophalen aan de toegang aan de Lintsesteenweg en je hebt meteen 1,5 u natuurplezier beet.

We zoeken vandaag naar sporen van een aantal bewoners van het bos. Speurneuzen en nieuwsgierigen, zijn dus meer dan welkom.

Breng wel iets mee om te schrijven.

Info via uilenbos@zuidrand.be

Zondag
9.10 - 13u.

Plantentuin Meise

Afspraak: Bist, Wilrijk

Einde: rond 16u. ter plaatse

Op zondag 9 oktober, in de namiddag, trekken we naar Plantentuin Meise. In die periode is de herfstverkleuring een streling voor het oog. De geel verkleurende Liriodendrons (Tulpenboom) en Metasequoia glyptostroboides (Watercipres), de rood verkleurende Acer palmatum (Japanse esdoorn) en vele andere zijn zeker aantrekkingspunten van de tuin in dit seizoen. Het is ook de periode waarin veel planten hun vruchten tonen, o.a. de spectaculaire, vreemd ogende verzamelvruchten van de Magnolia's (Beverboom) en van de Liquidambar (Amberboom). Wij worden rondgeleid door enthousiaste plantentuingidsen, Sonja en Jean-Marie, vrienden van onze kern, die ons heel graag de mooiste plekjes en planten van het fascinerende domein zullen tonen.

Afspraak: vertrek stipt om 13.00 u. aan de Bist te Wilrijk met kostendelend vervoer. Einde rond 16.00 u. ter plaatse. Je kunt ook om 14.00 u. rechtstreeks rijden naar de hoofdingang van Plantentuin Meise, Nieuwelaan 38 in 1860 Meise. De wandeling is ong. 3 km (zo'n 2 uur) lang.

Meebrengen: loepje, verrekijker, stapschoenen, regenscherm bij regen en ongeveer 7 euro voor de inkom.

Gidsen: Sonja Deneve en Jean-Marie Vanhove

Leiding: Lucy de Nave - 03/237 99 52 - 0485/71 73 48 (GSM enkel op de dag zelf bereikbaar)

Zaterdag
15.10 - 14u.

Fort 7, Wilrijk
Erfgoedwandeling

Afspraak: Legerstraat 40

Einde: 16.30u.

Inschrijven verplicht

Zie aankondiging 10 juli.

Afspraak: om 14 u. aan de ingang van Fort 7. Einde omstreeks 16.30 u. Huisdieren zijn niet toegelaten.

Mee te nemen: stevig schoeisel, aangepaste kledij en een zaklamp.

Gidsen: historische gidsenploeg

Leiding: David Wouters - 0476/41 41 74

Zondag
16.10 - 8u.

Vogeltrek Zeeland

Afspraak:
Boomsesteenweg 333

Einde: omstreeks 17u.

Inschrijven verplicht

Op de datum van deze tocht zitten we middenin de najaarstrek der vogels. Op dagen met goede actieve vogeltrek kan het dan heel interessant zijn je ergens op een locatie te plaatsen waar trekbanen samenkomen. In Zeeland zijn er zo wel enkele van die plekken. Afhankelijk van de heersende winden de dag zelf en de dagen voordien, mikken we daarom op ofwel het waarnemen van zeevogeltrek (bij overheersend westelijke winden) of landvogeltrek (bij overheersend oostelijke winden). Daarnaast is Zeeland natuurlijk de regio bij uitstek - en dichtbij genoeg voor een dagtocht - om pleisterende (trek)vogels waar te nemen. De diversiteit kan immers heel groot zijn, zowel de laatste zomergasten als de eerste wintergasten toeven half oktober in onze contreien. Kom dus mee en geniet van dit schouwspel!

Inschrijven via ardea@hobokensepolder.be met vermelding van Vogeltrek Zeeland, uw naam, aantal personen, gsmnummer en e-mailadres.

Afspraak: vertrek met eigen wagens om 8 u. (Kostendelend vervoer 0.1 euro/km) onder het viaduct van Boomsesteenweg 333 Wilrijk, (ter hoogte van t'Spant) einde ter plaatse rond 17 u.

Meebrengen: verrekijker, ev. telescoop, schoenen en kleding volgens het weer, picknick

Gids/leiding: Wim Roelant 0477/34 07 21 of roelantwim@gmail.com (enkel voor bijkomende info !)

Honden zijn niet toegelaten op onze excursies

Zondag
23.10 - 14u.

Fort 7, Wilrijk
Herfstwandeling

Afspraak: Legerstraat 40

Einde: 16u.

We hielden onze eerste herfstwandeling op 25 september, maar als je hier niet aan kon deelnemen krijg je vandaag een tweede kans. Voor diegenen die er wel bij waren zal het interessant zijn om de evolutie van de herfst op 1 maand tijd na te gaan. De herfst is het paddenstoelenseizoen bij uitstek en daar zullen we dan ook de nodige aandacht aan schenken, maar ook bomen en de al dan niet bloeiende planten zijn het bestuderen zeker waard. Afhankelijk van de temperatuurdaling zal het bladerdek uitgedund zijn wat ons de mogelijkheid biedt om vogels die niet naar andere oorden vertrokken zijn beter te kunnen waarnemen. Na een fijne wandeling kan je nog even nakaarten en een glaasje drinken in ons stamlokaal "de IJsvogel".

Afspraak: 14.00 uur, aan de ingang van Fort 7 Legerstraat 40 (schuin tegenover nr. 75) te 2610 Wilrijk Antwerpen. Let op het spandoek van Natuurpunt aan de ingang. Einde van de wandeling voorzien rond 16.00 u.

Kledij: stevig schoeisel of bij regenweer laarzen, eventueel regenkledij

Mee te brengen: je verrekijker, fototoestel en loepje.

Leiding: Lucy de Nave - 03/237 99 52 - 0485/71 73 48 (GSM enkel op de dag zelf bereikbaar)

Inge Lathouwers 0475/85 51 90

Nicole Boussemaere - 0494/71 59 32

Zondag
30.10 - 13.15u.

Giftige paddenstoelen en
paddenstoelenweetjes in park
Vordenstein te Schoten

Afspraak: Bist, Wilrijk

Einde: rond 16.30u. ter plaatse

We zitten nu volop in het seizoen waarin we paddenstoelen massaal aantreffen. Tijdens deze rustige herfstwandeling blijven we hier en daar staan bij deze mooie en mysterieuze organismen. Door de eeuwen heen en zelfs nu nog blijven ze fascineren. Verschillende zijn dodelijk giftig.

Wandel- en kasteelpark Vordenstein is eigendom van het Vlaams Gewest en wordt beheerd door het Agentschap van Natuur en Bos volgens de principes van Harmonisch Park en Groenbeheer waarbij rekening wordt gehouden met de noden van mens, natuur en milieu. Na de wandeling is er mogelijkheid een drankje te nuttigen in parkbistro Oranjerie De Vlinder waar je hartelijk wordt bediend door medewerkers met een beperking en autismespectrumstoornis.

Afspraak: we vertrekken met eigen wagens aan de Bist te Wilrijk om 13.15 uur (kostendelend vervoer) en eindigen om 16.30 uur ter plaatse. Wie rechtstreeks naar daar wil gaan wordt om 14.00 uur verwacht op de parking van Vordenstein aan de Kopstraat te Schoten.

Mee te brengen: veldgidsen, fototoestel, loep, stevig schoeisel.

Leiding/gids: Lucy de Nave - 03/237 99 52 - 0485/71 73 48 (GSM enkel op de dag zelf bereikbaar)

Zondag
30.10 - 14u.

Fort 7, Wilrijk
Erfgoedwandeling

Afspraak: Legerstraat 40

Einde: 16.30u.

Inschrijven verplicht

Zie aankondiging 10 juli.

Afspraak: om 14 u. aan de ingang van Fort 7. Einde omstreeks 16.30 u. Huisdieren zijn niet toegelaten.

Mee te nemen: stevig schoeisel, aangepaste kledij en een zaklamp.

Gidsen: historische gidsenploeg

Leiding: David Wouters - 0476/41 41 74

Op het ogenblik dat ik deze tekst schrijf zijn we bezig met het controleren van de nestkasten voor Steenuil, en het ziet er zeer goed uit dit jaar, steeds met een bezetting van 3 of 4 jongen.

Als dit blad in jullie brievenbus valt zijn we halfweg het jaar, de broedperiode is weer (bijna) achter de rug. Dit is de drukste tijd voor een vogelwerkgroep met trektellingen, vogelatlas, excursies, bijkomende tellingen voor externe instanties, nestkastcontroles, ringen van vogels, spotten, lokaliseren, nieuw is de weidevogels observatie en bescherming van nesten, enz. Graag dank ik alle vrijwilligers die zich hiervoor inspannen, dit is onbetaalbaar!

We mogen wel zeggen dat de eerste helft van het jaar weer zeer geslaagd was, veel nieuwe mensen en ook de ouwe getrouwen waren op post op de excursies, wat ons veel deugd doet. De vertrouwde personen waarmee we terug een babbel kunnen maken na C en nieuwe mensen die we een mooie tocht konden aanbieden. De nieuwe gebieden die we bezochten naast de oude vallen zeer in de smaak. Na de tochten mochten we steeds lovende woorden horen, of had dit met het weer te maken? Mag ik nog even vragen om tijdens deze excursies zoveel mogelijk te carpoolen. We begrijpen dat de schrik van C er nog steeds in zit, maar we trachten zoveel mogelijk de natuur te sparen en daarom rijden we samen. Ben je ook begaan met de natuur, meer bepaald vogels, dan kan je ons steeds een handje toesteken, iedereen is welkom bij Ardea. In de verschillende takken die we uitvoeren, is zeker een plaatsje voor jou, en ik richt me dan meer naar het jongere volk. Wat je (nog) niet kent, kan je leren. Ook wij leren nog elke dag bij. Je kan met iemand meelopen die ervaring heeft en zo de knepen leren. Gaat het over trektellen, nestkasten nakijken, timmeren, vogelatlas, enz. je kan zelf kiezen wat je wil doen.

In dit boekje zal je niet veel excursies vinden van Ardea, de vogels recupereren van het broedseizoen en liggen in hun hangmat te luieren. De laatste broedkasten worden nagekeken en ook wij zijn toe aan een welverdiende vakantie. Wat ik wel kan meegeven is dat we met een stand staan op de opendeurdag van Fort 7 op zondag 28/08. Kom zeker eens langs.

Weetjes: als alles goed loopt is nu een nest Buizerd voor de 2de maal geringd te Wilrijk. Tevens werd er terug een broedsel van Steenuil vastgesteld te Wilrijk. Voor de Blauwe reiger was er na de terugval in 2021, (van 59 broedkoppels naar 36 koppels) terug een lichte stijging naar 41 koppels of bezette nesten. In Fort 7 werd de Middelste bonte specht waargenomen, en een Grasmus zette de borst open op 27/05/2022

Zaterdag 24 september houden we een Timmerdag op fort 7, we gaan meer bepaald voor Steenuil broedkasten bijmaken. Onze voorraad is op en dient dringend aangevuld te worden. Heb je zin om te helpen, ben je een handige Harry of Henrietta, kan je helpen deze kasten in elkaar te schroeven. Wij gaan wel secuur te werk, alles moet juist zijn. We spelen

niet het spel "vind de 7 fouten".

Inschrijven op ardea@hobokensepolder.be

Al het werk dat onze vrijwilligers doen is broodnodig om de vogels bescherming te kunnen geven. De nestkasten maken, kost ons veel geld aan materiaal. Kan je ons niet met handen en voeten helpen, dan kan je misschien financieel steunen door een gift te doen of ons aan een sponsor te helpen. Neem dan zeker contact met ons op via ardea@hobokensepolder.be of stort rechtstreeks op het rekeningnummer: BE81 5230 8065 0424 met als mededeling gift Ardea.

Eigen verdienste: ondanks C hebben we toch heel wat kunnen betekenen voor de vogels en zijn we erin geslaagd het maximumbedrag aan subsidies via natuurland studie te kunnen ontvangen. Dank aan alle mensen die daar hebben toe bijgedragen (voor en achter de schermen.) Nog een weetje: iedereen kent ondertussen wel het project van Blue gate in Hoboken. Daar werden door onze vogelexperten verschillende broedsels ontdekt van Kleine plevier, door het aanleggen van water en keien ontstond het habitat voor hen en zijn ze beginnen broeden. Een aantal jaar geleden werd net naast de parking van H.Essers (waar gedeeltelijk het Ferrarisbos stond (R.I.P.) ook 1 koppel met pulli's aangetroffen. Kortelings werd de rest van het Ferrarisbos opgekocht door Wilrijk zodat dit behouden blijft. Hopelijk blijft het stuk aan Blue gate een permanente broedplaats voor Kleine plevier, al blijft het een pioniersvogel die niet op vaste plaatsen broed.

MCA kan daar gedeeltelijk roet in het eten gooien, want op 1 broedplaats van de Kleine plevier gaan ze bouwen.

Natuurland Hobokense Polder heeft verschillende keren MCA trachten tegen te houden omdat ze willen bouwen vlak naast de Hobokense polder wat natuurgebied is. Er is nochtans in de haven ruimte genoeg om deze campus een plaats te geven. De hoogte, drukte en overlast dat dit gebouw met zich meebrengt, zal een enorme impact hebben op de leefkwaliteit van verschillende planten en dieren, om maar te zwijgen van de vogels die hun vliegroete langs daar hebben. De trektelpost die gelegen is op de dijk zal een enorm hoog gebouw voor zich krijgen en het zicht zal zeer beperkt worden. Dat dit nog kan in tijden van betonstop !!! red de natuur, enz. Vogelwerkgroep Ardea steunt dan ook voor 100% Natuurland Hobokense polder die opnieuw MCA tracht tegen te houden en heeft reeds mee geprotesteerd aan de Antwerpse kaaien. Niet alles is rozengeur en maneschijn, maar ook dit moeten we aan jullie meegeven. Wie mee de juridische kosten hiervoor wil sponsoren kan terecht bij Natuurland Hobokense polder. In Edegem zal een kolonie Boerenzwaluw van circa 80 nesten dit jaar niet, of in heel beperkte mate, kunnen broeden in de boerderij waar ze tot nu toe elk jaar hun jongen grootbrachten Ook hier hebben we getracht om dit te veranderen, maar het mocht niet baten. We kunnen enkel hopen dat we dit terug in orde krijgen tegen volgend broedseizoen. De curator hecht meer belang aan opbrengst dan Natuur.

Tot slot, blik ik zeer gelukkig terug op de afgelopen periode. Wat we weer allemaal gepresteerd hebben, al is het soms maar met kleine stukjes of voor een paar vogels !!! Je houdt het niet voor mogelijk. Maar wie het kleine niet eert is Dank, dank, dank.

Voor Vogelwerkgroep Ardea
Eddie Schild

ARDEA info ook te raadplegen via www.hobokensepolder.be/vwg-ardea, via www.zuidrand.be, Facebook of onze Blog. De vogelverslagen zijn te raadplegen via <https://www.hobokensepolder.be/vwg-ardea/vogelwaarnemingen.html>

De slechtvalken doen het goed in en rond Antwerpen.

- Op de Christus Koning kerk werden er 4 eieren gelegd waaruit 2 kuikens kropen. Dit is nu het 2de opeenvolgende jaar dat er succesvol gebroed wordt door dit koppel. Na een paar bijzondere jaren lijkt het hier nu normaal te verlopen.

- Bij Umicore is er een partnerwissel gebeurd. Daar is het vrouwtje van vorig jaar vervangen door een Slechtvalk die al sinds vorig jaar rondhing in het Antwerpse. Op het moment van schrijven wordt daar nog gebroed of zitten ze met heel kleine jongen. Nog even afwachten hoe dat afloopt.

- Bij Agfa Gevaert in Morsel weer 4 eieren waaruit 4 jongen kwamen. Dit koppel doet het al jaren geweldig daar.

- In Borgerhout is het territorium al jarenlang bezet door een Duitse Slechtvalk. In 2018 werd daar succesvol gebroed maar nadien geen jongen meer. De hoge leeftijd van het vrouwtje is daar de verklaring. Begin dit jaar was ze nog aanwezig maar eind april werd er een ongeringde vrouw gezien die mogelijk het territorium heeft overgenomen.

- Op het eilandje werd een nestbak geplaatst in de

toren van het loodswezen. Vorig jaar toonde een koppel Slechtvalken al interesse voor deze plek en daarom werd er beslist om hier een broedplaats te creëren. Hier was het direct raak en uit 3 eieren kwamen 2 jongen.

Het potentieel aan slechtvalkenteritoria lijkt zeker in ons werkingsgebied goed benut. We zullen zien wat de toekomst brengt. Alleszins hoeft je tegenwoordig niet ver te gaan of je komt een Slechtvalk tegen.

Zaterdag 01 oktober tot 13 november

Herfsttrektellingen op de Scheldedijk

Info: Maarten Mortier - mmortar@hotmail.com 0496/86 98 44
Walter De Weger - deweger.walter@skynet.be 0495/23 77 10

De meeste zomergasten zijn al een tijdje in het land en zijn met hun broedseizoen al begonnen of hebben dit reeds met succes afgerond. Tegen het einde van de zomer zijn er al enkele soorten, zoals Gierzwaluwen, Boomvalken en Wespddieven, die de kriebels voelen om terug te migreren naar het zuiden. Later in de herfst gevuld door de andere zomergasten. Hun plaats wordt dan ingenomen door de wintergasten die vanuit het noorden naar onze contreien afzakken om hier in mildere omstandigheden de winter door te brengen.

Op verschillende trektelposten wordt dit fascinerende schouwspel van migrerende waadvogels, eenden, zang- en roofvogels in kaart gebracht. De vogelwerkgroep ARDEA organiseert voor de 17e keer deze herfsttrektellingen op de Scheldedijk in de Hobokense Polder ter hoogte van het informatiebord over migrerende vogels. Ieder jaar kunnen we toch enkele zeldzame vogels de revue zien passeren. Denk maar aan de groepen Kraanvogels, Ooievaars, Kramsvogels, Koperwieken en wie weet Bepijsters. Naargelang de windrichting, verschijnen ook minder voorkomende roofvogels zoals Visarend, Rode en Zwarte wouw, ten tonele. Ook de Schelde heeft soms verrassingen in petto met Bever of zeehonden. Al de verzamelde gegevens van de trektelposten samen geven de beleidsmakers en wetenschappers een duidelijker beeld van hoe het gesteld is met ons milieu.

We beginnen dit jaar op zaterdag 01 oktober om 7.30 u. met de dagelijkse trektellingen tot 13 november. Hou wel het blog van ARDEA in het oog, want bij slecht weer gaat de trektelling niet door. De trektellingen starten samen met de telling in het kader van Eurobirdwatch. Elk jaar organiseert BIRDLIFE INTERNATIONAL de EUROBIRDWATCH. In heel Europa wordt er op het zelfde moment vogels geteld. Dit jaar op 1 en 2 oktober.

Iedereen, kenners, beginners en geïnteresseerden zijn steeds van harte welkom. Tijdens deze dagen komen we dikwijls ogen te kort. Onze trektelpost wordt nog steeds bedreigd door de bouwplannen van een maritieme campus MCA op de voormalige site van BP, naast/op de Scheldedijk: met o.a. 6 buildings van +50 m hoogte is dit een glazen "Atlantic Wall" op enkele honderden meters van de Trektelpost! Voor meer info zie bijgevoegde link: <https://www.hobokensepolder.be/Groenpoort/index.html>

Duiding bij de studiebeelden van vogels in vlucht

Met wat geluk en bij goed weer kon ik telkens enkele beelden kort na elkaar nemen van een torenvalk en een fuut. Als je in natuurdomeinen wandelt en plots een dier of vogel voor je langs ziet gaan, heb ik meermaals ondervonden dat het ... en zeker bij tegenlicht soms moeilijk is om de kleuren op een vleugel, rug of staart te zien. Laat staan als je dan vliegenschuld door je lens kijkt ... de vogel vindt en dan nog kunt volgen terwijl je meerdere opnamen maakt.

Hierdoor ben ik op het idee gekomen om, en indien mogelijk, hiervan een compositiefoto te creëren zodat je thuis voor jezelf een beter beeld kunt vormen van je waarneming die dag.

Dit "studiebeeld in vlucht" helpt je om de vleugelcontouren bij strekking of doorbuiging in je op te nemen, zweef of duikvlucht, de staartvorm al of niet gesplitst, afgerond, V-vormig, kort of lang, wippend en of met 2 witte veren L & R, de vluchtlijn (strak rechtdoor of golvend, snel jagend tussen de struiken, enz ...), het vinden van de spiegels op de vleugels, kleur van de borst en onderbuik, het HELPT je ECHT.

De beelden zijn gemaakt met een CANON EOS 80D waarop ik een CANON 400 mm telelens heb. Hiermede kan je mits wat oefenen en zonder statief, bijzonder snel je voorwerp in beeld krijgen en volgen. Beide fotoreeksen zijn beeld per beeld genomen, ISO 2500 en met automatische witbalans en scherpstelling.

De belichting per beeld kan sterk verschillen als je onderwerp zich plots recht naar het zonlicht begeeft of zich net over het water in de schaduw van een wolk verplaatst. Elk beeld moet je daarna afzonderlijk op dezelfde lichtsterkte brengen. Eén beeld gebruik ik als basis en van alle andere opnamen omcirkel ik juist de vogel en kopieer deze naar de basisfoto. Zo maak ik per kopie een extra laag in die basisfoto. Elke vogel moet natuurlijk op dezelfde grootte gebracht worden aangezien, tijdens je opname, de vogel dichter of verder van u wegvloog! Eens alle beelden op hun plaats staan en ze dezelfde lichtsterkte en kleur hebben, maak je er één laag van.

Hopelijk kunnen vele vogelzoekers genieten van de verschillende posities van één vogelsoort in één beeld gevat, als studie voor een leerrijke eigen studieverzameling.

Veel succes

Paul Vermuyten

Schoenen met naam www.torfs.be

Schoenen TORFS heeft 1 baanwinkel in onze afdeling te Edegem op de Mechelsesteenweg (nr. 186). Als je de papieren draagt aan de kassa weigert ten voordele van het milieu, dan stopt schoenen TORFS onmiddellijk 0,15 euro in een nestkast ter plaatse ten voordele van de natuur. De winkel van Edegem steunt hiermede het reservatenfonds.

Bovendien krijg je als lid van Natuurpunt steeds 10 % onmiddellijke korting aan de kassa bij de aankoop van een paar nieuwe schoenen. De enige voorwaarde is je lidkaart laten zien en een paar oude schoenen meebrengen. Ook de opbrengst van de oude schoenen gaat naar een goed doel, een aantal ontwikkelingsprojecten in Afrika.

natuurpunt

**Zuidrand
Antwerpen**

WILRIJK - EDEGEM - HOVE

***Fort 7 opendeur
Zondag 28 augustus 10 u - 17.30 u.
Vrije toegang***

- geleide historische wandeling
- natuurspeurtocht voor jongeren
- natuureducatieve wandeling
- natuurcafé
- kinder- en randanimatie

***Waar: Legerstraat 40, Wilrijk
Parking crematorium Antwerpen via R11, Krijgsbaan - hoek Legerstraat
Kom met de fiets indien mogelijk***

***Educatieve vleermuizenavond op zaterdag 27 augustus om 19.30 u.
(inschrijven via natuurpunt.zuidrand@gmail.com)***

Meer info: zuidrand.be

Wat is er zoal te melden over de voorbije maanden op het fort ? Hierbij een terugblik. De Zanglijster liet zijn kenmerkende zang reeds op 24/2/'22 horen, dan weet men dat de lente in aantocht is ! Eind maart ook Bergeend, Slobeend en Staartmees op post. De gevarieerde zang van de Zwartkop viel te noteren op 2/4/'22 in het nog schaarse groen. Een steltloper die nu en dan het fort komt verkennen is de Oeverloper die zijn naam niet gestolen heeft en op 9/4/'22 present was. De Dodaars verschijnt ook sporadisch op het vestingwater en meestal in de nabijheid van de rietkraag. Het is niet echt een "blijvertje" maar op 14/4/'22 hoorden we zijn hinnikende roep ! Twee verschillende medewerkers kregen een "kick" toen ze de Middelste bonte specht konden zien en één kon hem zelfs fotograferen en dit op 10/4/'22 en op 12/4/'22. Sindsdien werd deze zeldzame specht spijtig genoeg niet meer gehoord of gezien. Veel wijst erop dat dit jaar de IJsvogel weer broedvogel zal zijn op het domein. Uitkijken dus naar dit vliegend juweeltje. Een waarneming met "stip" is de steeds zeldzamer wordende Wielewaal. Op 14/5/'22 was het zover en de welluidende zang werd gehoord in de omgeving van het reduit. Zoals te verwachten bleef het bij deze ene waarneming. Andere zomervogels zijn de Tuinfluiter die gehoord werd op 15/5/'22 en de Kleine karekiet in 't riet op 21/5/'22. Op die laatste dag ook een koppel Bergeenden en . . . de IJsvogel.

Nu even over de plantenwereld op het reservaat. Een opmerkelijk fenomeen (en dit niet alleen op F 7) is de massale groei en bloei van het Look-zonder-Look (jaja dat is de naam van deze vrij hoog wordende kruisbloemige !), maar ook andere bloemplanten breidden zich uit op het fort zoals Pinksterbloem, Echte koekoeksbloem, Salomonszegel, Speenkruid, Vogelmelk (met voor de eerste keer veel bloemen) en zelfs de kruising tussen Bosorchis en Rietorchis vermeerderde zich, zij het op bescheiden wijze. Het Gele lis in bloei fleurt dan weer ieder jaar ons "moeraske" op.

Op mycologisch of paddenstoelengebied vermeld ik graag de 2 exemplaren Kapjesmorielje. Men moet wel al goed uitkijken om ze te vinden. Met het warme weer van de derde decade van mei werden veel Gewone oeverlibellen gezien, maar ook enkele exemplaren Grote keizerlibel en wijfje Bruine korenbout vielen op.

Een ander aspect van het F 7 zijn de Erfgoedwandelingen die frequent worden georganiseerd en steeds een geïnteresseerd publiek aantrekken. Ook fotografen in klas- of clubverband vinden inspiratie rond of in de historische en andere gebouwen.

Zo ziet U maar dat fort 7 steeds wat te bieden heeft.

DE WINKEL VERREKIJKERS TELESCOPEN NACHTKIJKERS STATIEVEN MICROSCOPEN DIVERSEN CONTACT

✓ 40 JAAR EXPERTISE ✓ OFFICIËLE PARTNER NATUURPUNT ✓ RUIM ASSORTIMENT ✓ 30 JAAR GARANTIE

**ONTDEK DE NATUUR
ZOALS ZE ECHT IS**

SIGHTS OF NATURE
 Vlamingveld 89
 8490 Jabbeke, Belgium
 T: +32 (0)50 31 50 01
 T: +32 (0)50 31 68 47
son@deputter.com

'Leucist' (witte Kleine watersalamander) in Edegem

Met de Edegemse Beekvallei als achtertuin en het Hogerhagenbos in de buurt leek het aanleggen van een vijver in onze tuin een evidentie. Door de grote renovatie van ons huis was de tuin een ravage. Een woestijn van aangestampte, verstikte aarde. Het plan: een handje helpen om de natuur zo goed mogelijk zijn gang te laten gaan en hopen op een paradijsje voor de ontdekkingsreisjes van onze 5 speurneuzen. De kracht en de snelheid van de natuur overtrof al onze verwachtingen!

Pas in september konden we de vijver vullen. Van de verrassing die ons al in april te wachten stond hadden we nooit durven dromen! Een kleine watersalamander had de weg gevonden! Hij werd Bart gedoopt en het werd een dagelijkse uitdaging om zijn gecamoufleerde lijfje te spotten.

Een paar dagen later zag hij wel heel erg bleek! Maar Google had het antwoord. Het was een 2e salamander maar een leucistische. Een genetische kleurafwijking die zeer zeldzaam is bij salamanders. Anders dan bij albinisme hebben leucisten eerder een gele kleur en hun ogen zijn wel gekleurd. Kleurschakeringen hebben ze minder. Volgens een artikel van Natuurpunt zijn er maar 3 gekende waarnemingen in België. Nummertje 4 vond een thuis in onze nieuwe vijver. Hij kreeg de naam Ginny.

We contacteerden de Amfibieënwerkgroep van Edegem om onze vondst te bevestigen. Al snel stonden Kris en Freddy voor de deur, gewapend met schepnet en fototoestel. Uiteraard, die dag, geen Ginny te bespeuren...

Een paar dagen later wandelde hij echter rustig het schepnet in en keek nieuwsgierig in de lens tijdens zijn fotoshoot.

Door zijn opvallende gele kleur zien we dit wonderlijke wezentje heel vaak.

Toch blijven de vreugdekreten even enthousiast als hij passeert. Hij blijkt even nieuwsgierig als wij en helemaal niet verlegen!

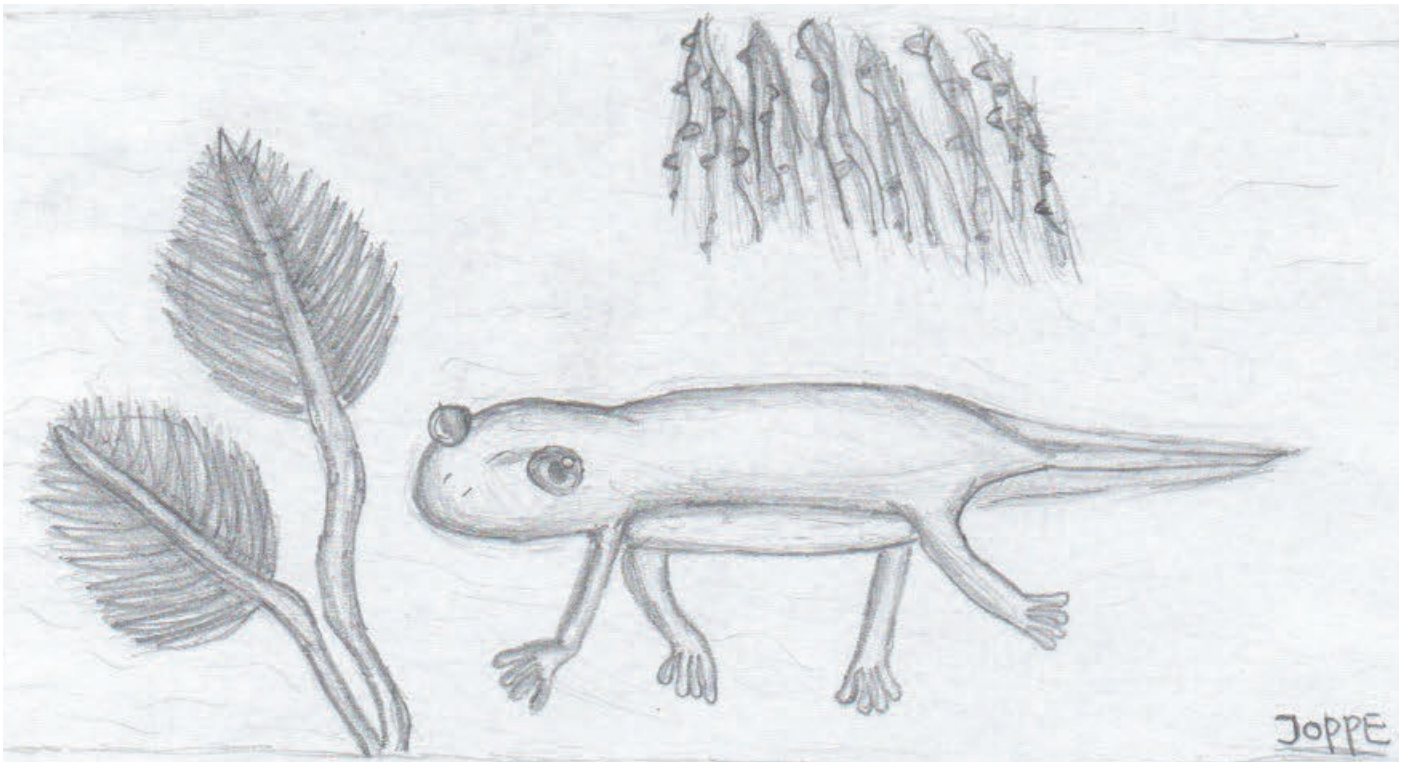
Meestal wandelt hij over de bodem, maar voor een hand in het water zwemt hij naar boven om het te onderzoeken.

Ondertussen krijgen de kikkervisjes poten en knielen wij dagelijks gefascineerd aan ons poeltje. Het ultieme doel na nog geen jaar bereikt: extra leefruimte voor amfibieën en ver- en bewondering bij de kinderen.

Een oprechte dankjewel aan Natuurpunt voor hun zorg voor de Edegemse Beekvallei en het Hogerhagenbos! En aan Freddy voor de kikkervisjes en het delen van zijn kennis!

Anne, Jan, de kids en de salamanders

**01/05 Voorjaarsflora
langs de boorden van de Lesse
Gids:leiding/verslag: Hugo**

De Lesse is in het voorjaar altijd een paradijs voor de voorjaarsflora. Door de afwisseling van kalk en zuurdere bodems staat dit steeds garant voor veel afwisseling. Maar hoe zou de Lessevallei er dit jaar uitzien na de waterbom van deze zomer die Rochefort onder water heeft gezet. Wel het antwoord op die vraag konden de deelnemers van de tocht van vandaag zelf waarnemen: spectaculair. Tientallen bomen met een doorsnede van meer dan 30 cm lagen op een hoopje bijeengespoeld alsof het lucifers waren, met brokken caravan, 10 m hoog in de bomen. Daar word je wel stil van eerlijk gezegd. En alsof er nog niet genoeg bomen gesneuveld waren door het watergeweld wou een bever echt overmoedig een reus van een canada vellen minstens 70 cm doorsnede (zie foto 1). Ook de flora werd

foto 1

foto 2

hierdoor beïnvloed aangezien langs de oever heel wat zand werd afgezet en op andere plaatsen de erosie flink toesloeg. Veel minder Judaspenning op de overstromingszones, maar anderzijds weer veel meer Gele anemoon, Zwarte rapunsel (zie foto 2) en Bolletjeskers bijvoorbeeld. Het recent erg droge weer zorgde er dan weer voor dat salamanderlarven het dikwijls met veel kleiner poeltjes moesten stellen dan gewoonlijk waardoor ze goed zichtbaar waren op vele platen. Wie zich wel niet liet zien was de Waterspreeuw, maar dat werd meer dan gecompenseerd door een voorbijvliegende Zwarte ooievaar. Een hele mooie dag... zoals altijd langs de boorden van de Lesse

**28/05 - Geulvallei & Eben-Emael
Gids:leiding/verslag: Hugo**

We waren met minder dan gewoonlijk, vermoedelijk doordat de excursie uitzonderlijk op een zaterdag doorging om de lange files van terugkerende Belgen te vermijden. Maar wat een dag zeg... Het Gerendal is een droogdal dat uitkomt in de Geul een beetje voorbij Valkenburg, in de Nederlandse mergelstreek dus. En wie mergel zegt, zegt kalk en orchideeën. In het dal heeft Staatsbosbeheer een orchideeëntuin ingericht waar sinds de 50-tiger jaren wilde orchideeën ongestoord kunnen groeien. En dat waren er heel wat... Vooral het Hondskruid (*Anacamptis pyramidalis*) was dit jaar opvallend aanwezig evenals de klasieke Muggenorchissen. Alhoewel we al wat laat op het seizoen waren, konden we in de bosranden van de vallei naast één exemplaar van de vliegenorchis, nog regelmatig de stoere Purperorchis bekijken. Exemplaren die dikwijls 40 cm groot waren. Na echt genoten te hebben van dit Nederlandse orchideeën-schouwspel trokken we naar het grensdorp Eben-Emael naar de helling van de Sint-Pietersberg aan de kant van het Albertkanaal. Ieder jaar staat dit garant voor heel wat mooie waarnemingen en zo ook dit jaar. Poppenorchissen met de tientallen en opmerkelijk groot. Maar de echte verrassing liet zich pas bewonderen op het einde van de dag: honderden Soldaatjes orchissen (zie foto 3) in een veld van Harige ratelaar... een bloemenparadijs om versteld bij te staan. Opmerkelijk waren ook de verscheidene exemplaren van kruisingen vooral tussen de Poppenorchis en het Soldaatje (zie foto 4). Er stonden er erg mooie tussen. Opnieuw een lange maar heerlijke dagexcursie... en ja ook het zonnetje bleek van de partij.

foto 3

foto 4

Foto's
p.19: *Coleocentrus excitator*
p.20: Vroege glazenmaker

*Kalender * inschrijven noodzakelijk*

- * 2 juli: ARDEA avondexcursie - Gierzwaluwen*
- 3 juli: natuurwandeling Bonte Hannek*
- *10 juli: Erfgoedwandeling Fort 7*
- 17 juli: Fort 7 - zomerwandeling 2*
- *21 juli: Rondje (Pontje)*
- *23 juli; Erfgoedwandeling Fort 7*
- 24 juli: bezoek VOC Malderen*
- 6 augustus: opfrissen lokaal*
- * 7 augustus: Erfgoedwandeling Fort 7*
- 7 augustus: natuurwandeling & pinteling*
- *14 augustus: de Zegge*
- 14 augustus: Uilenbos avondexcursie*
- *20 augustus: Erfgoedwandeling Fort 7*
- *27 augustus: vleermuizenwandeling*
- 28 augustus: opendeur Fort 7*
- * 4 september: Erfgoedwandeling Fort 7*
- *10 september: bustocht Hoge Venen*
- *17 september: Erfgoedwandeling Fort 7*
- 18 september: Polders van Lier*
- *24 september: timmerdag nestkasten*
- 25 september: herfstwandeling Fort 7*
- * 2 oktober: Erfgoedwandeling Fort 7*
- 8 oktober: natuurzoektocht Uilenbos*
- 9 oktober: plantentuin Meise*
- *15 oktober: Erfgoedwandeling Fort 7*
- *16 oktober: vogeltrek Zeeland*
- 23 oktober: herfstwandeling Fort 7*
- 30 oktober: paddenstoelen in Vordenstein*
- *30 oktober: Erfgoedwandeling Fort 7*

Teksten voor het volgend nummer graag tegen 30 augustus